МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

Кафедра граматики англійської мови
Кафедра лексикології та стилістики англійської мови
Кафедра теоретичної та прикладної фонетики англійської мови
Кафедра зарубіжної літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

_____ Майя НІКОЛАЄВА

«24» серпня 2023 року

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 035 Філологія
Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

ОНУ
2023

Програма атестаційного екзамену з англійської мови та зарубіжної літератури. – Одеса: ОНУ, 2023. – 13 с.

Розробники:
Бігунова Н.О., д.філол.н., професор, завідувач кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови
Войтенко Л.І., д. філол н., професор, завідувач кафедри зарубіжної літератури
Карпенко О.Ю., д. філол н., професор, завідувач кафедри граматики англійської мови
Колегаєва І.М., д. філол н., професор, завідувач кафедри лексикології та стилістики англійської мови

Програма затверджена на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Олена КАРПЕНКО

Програма затверджена на засіданні кафедри лексикології та стилістики англійської мови

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Ірина КОЛЕГАЄВА

Програма затверджена на засіданні кафедри теоретичної та практичної фонетики англійської мови

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Наталя БІГУНОВА

Програма затверджена на засіданні кафедри зарубіжної літератури

Протокол № ___ від « ____ » _____ 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Леся ВОЙТЕНКО

Погоджено із гарантом ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» _____ Наталя БІГУНОВА

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від « 29 » 08 2023 р.

Голова НМК _____ Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри граматики англійської мови
Протокол № ___ від «____»_____ 20___ р.

Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри лексикології та стилістики англійської мови

Протокол № ___ від «____»_____ 20___ р.

Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теоретичної та практичної фонетики англійської мови

Протокол № ___ від "____"_____ 20___ р.

Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри зарубіжної літератури

Протокол № ___ від «____»_____ 20___ р.

Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри граматики англійської мови
Протокол № ___ від «____»_____ 20___ р.

Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри лексикології та стилістики англійської мови
Протокол № ___ від «____»_____ 20___ р.

Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теоретичної та практичної фонетики англійської мови

Протокол № ___ від "____"_____ 20___ р.

Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри зарубіжної літератури

Протокол № ___ від «____»_____ 20___ р.

Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Пояснювальна записка

Комплексний атестаційний екзамен з англійської мови та зарубіжної літератури призначений для визначення загальних і спеціальних компетентностей здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська, що визначають його підготовленість до вирішення професійних завдань, встановлених відповідним Стандартом вищої освіти і освітньо-професійною програмою, і сприяють його стійкості на ринку праці і подальшому професійному самовдосконалення.

До складання атестаційного екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які пройшли повний курс навчання у відповідності до освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська».

Атестаційний екзамен з англійської мови та зарубіжної літератури передбачає перевірку комунікативної компетенції та професійної компетенції здобувачів вищої освіти, а також знання програмних творів та історії англійської літератури. Аналіз англомовних текстів різних функціональних стилів націлений на виявлення навичок використання здобувачами теоретичних знань в процесі аналізу мовного матеріалу.

Під час відповіді на питання з англійської мови здобувач вищої освіти повинен показати **знання**: з лінгвістики, перекладознавства, лінгвокраїнознавства, методики викладання іноземної мови; схеми аналізу художнього/наукового/публіцистичного тексту; граматичних, лексичних та стилістичних засобів, що дозволяють аналізувати текст певного функціонального стилю; лексичних та граматичних засобів, які відповідають реалізації певних мовленнєвих ситуацій; гуманітарних проблем сучасного суспільства; тенденцій сучасного мистецтва; **вміння**: вільно, впевнено і правильно користуватися англійською мовою у професійних цілях; вільно і адекватно використовувати англійську мову в ситуаціях усного спілкування: інформувати, описувати, повідомляти, висловлювати свій погляд та аргументувати його, дотримуючись параметрів комунікативної адекватності, мовної правильності, відповідної структурованості та зв'язності; перекладати українською мовою і проводити комплексний лінгвостилістичний аналіз (усно й письмово) художніх/наукових (лінгвістичних)/публіцистичних текстів (виокремлювати основну ідею, виявляти особливості побудови тексту; виокремлювати мовні засоби, що забезпечують когерентність тексту, сприяють реалізації комунікативної інтенції автора, творять його експресивність); здійснювати морфолого-синтаксичний аналіз речення; реферувати французькою мовою україномовні публіцистичні тексти з суспільно-політичної проблематики.

Відповідь з історії англійської літератури передбачає знання про світову літературу, тенденції та процеси, що в ній відбуваються; знання творів програмних класичних і сучасних авторів, а також демонстрацію знань в галузі літературознавства. Зважаючи на спеціалізацію здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська», головна увага протягом усього періоду навчання приділяється англійській літературі, яка дала світові цілий ряд видатних митців і збагатила світову культуру. Цей принцип був провідним і при формулюванні питань для атестаційного екзамену.

Під час відповіді студент повинен показати:

- **знання** художніх текстів, що наведені в списку рекомендованої літератури; основних етапів розвитку літератури; характеристик провідних напрямків та течій; основних теоретичних понять;
- **вміння** окреслювати творчий шлях письменника і визначати місце твору, що вивчався, у його спадку; характеризувати ідейні та художні особливості окремих творів; проводити типологічні зіставлення.

Здобувачі вищої освіти ступеня бакалавра повинні продемонструвати такі **компетентності**:

- **Інтегральну:**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладознавства) та методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає

застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні (ЗК):

- ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності.
- ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами.
- ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.
- ЗК13. Здатність здійснювати навчально-дослідницьку та/або науково-дослідницьку діяльність на належному рівні.

Спеціальні (СК):

- СК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії англійської мови.
- СК05. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку зарубіжної літератури від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу.
- СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- СК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та усного і письмового фахового перекладу з англійської мови українською, з української мови англійською.
- СК08. Здатність вільно і усвідомлено оперувати спеціальною термінологією для розв’язання професійних завдань.
- СК09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів англійською мовою.
- СК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий, спеціальний філологічний та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- СК 11. Здатність до надання консультацій з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення.

Програмні результати навчання (ПР). Під час атестаційного екзамену здобувачи вищої освіти повинні продемонструвати такі вміння та навички:

- ПР 01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями українською та англійською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

- ПР 02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- ПР 13. Аналізувати й інтерпретувати твори зарубіжної художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.
- ПР 14. Використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
- ПР 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий, спеціальний філологічний та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

2. Структура та зміст екзаменаційного білету

Атестаційний екзамен проводиться на основі екзаменаційного білету. Список питань до екзамену затверджується на засіданні кафедри граматики англійської мови, кафедри лексикології та стилістики англійської мови, кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови і кафедри зарубіжної літератури. Об'єм і зміст екзаменаційних білетів затверджується на засіданні вченої ради факультету РГФ.

Структура білету до атестаційного екзамену:

1. Читання, переклад та комплексний аналіз уривку оригінального художнього/наукового (лінгвістичного)/публіцистичного тексту обсягом 1,5-3 стор. та морфолого-синтаксичний аналіз речення.
2. Питання з лінгвістики/перекладознавства/методики викладання іноземної мови та зарубіжної літератури
3. Резюме англійською мовою україномовної статті обсягом 1-2 стор. з суспільно-політичних видань та Інтернет-ресурсів і бесіда за проблематикою статті.
4. Питання з зарубіжної літератури.

3. Теоретичні питання

1. The word-building system of the English language.
2. Semasiology of the English language.
3. Peculiarities of the Old English language.
4. Peculiarities of the Middle English language.
5. Phono-graphical and morphological stylistic devices.
6. Lexical stylistic devices.
7. Lexico-syntactical stylistic devices.
8. The origin of classical theoretical grammar. H. Sweet and his input into the grammatical analysis.
9. Modern grammar schools and their analysis: structural descriptive grammar, transformational grammar, generative semantics.
10. The theory of phoneme. Allophones.
11. Intonation, its components. Stylistic use of intonation.
12. The stages of pre-translation text analysis.
13. The major modes of interpreting, technical equipment for each, where applicable.
14. The major trends in language teaching. Alternative approaches and methods. Current communicative approaches.
15. Integrated skills. Receptive skills. Communicative activities. Restricted output: drills, exercises, dialogues and games.

4. Тематика матеріалів україномовних статей для резюме англійською мовою

1. Місце освіти в житті людини
2. Студентське життя
3. Найважливіші політичні та соціальні події в Україні
4. Найважливіші політичні та соціальні події за кордоном
5. Захист навколишнього середовища
6. Права людини у сучасному суспільстві
7. Соціальна політика в Україні (охорона здоров'я, освіта, організація культурного дозвілля, проблеми молоді, спорт та ін.)
8. Соціальна політика за кордоном (охорона здоров'я, освіта, організація культурного дозвілля, проблеми молоді, спорт та ін.)
9. Проблеми глобалізації
10. Інноваційні технології та наукові відкриття у сучасному світі
11. Жінка у сучасному світі
12. Театр і кіно
13. Музика та зображувальне мистецтво
14. Культурні події в Україні
15. Культурні події за кордоном

5. Питання з історії англійської літератури

1. Проблематика та поетика «Кентерберійських оповідань» Дж. Чосера.
2. Ідеї ренесансного гуманізму у творчості У. Шекспіра (твір за вибором).
3. Сатира і гротеск у романі Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера».
4. В. Скотт як творець англійського історичного роману епохи романтизму («Роб Рой», «Айвенго» – твір за вибором).
5. Романтичне та реалістичне у творчості Ч. Діккенса («Пригоди Олівера Твіста», «Девід Копперфілд», «Домбі і Син» – твір за вибором).
6. Естетичні погляди У. Теккерея та їх відображення у творчості письменника. Роман «Ярмарок пихи».
7. Дискусійна драма Б. Шоу. Основні цикли творів драматурга, проблематика обраної для аналізу п’єси.
8. Концепція естетизму у творчості Оскара Уайльда, та її втілення у «Портреті Доріана Грея».
9. Творча спадщина Е. Хемінгуея: теорія айсбергу, жанрові форми, особливості стилю («Прощавай, зброє!», «Фієста», «Старий і море» – твір за вибором).
10. «Покоління джазу» у романах Ф.С. Фіцджеральда («Великий Гетсбі», «Ніч лагідна» – твір за вибором).
11. Модерністський міфологічний роман Дж. Джойса «Улісс»: загальна характеристика, образ Леопольда Блума.
12. Імпресіонізм у творчості В. Вулф: роман «Місіс Деллоуей».
13. Театр абсурду: аналіз п’єси С. Беккета «В очікуванні Годо».
14. Риси постмодерністської естетики у творчості Дж.Фаулза («Жінка французького лейтенанта», «Колекціонер» – твір за вибором).
15. Роман-антиутопія в літературі XX ст.: О. Хакслі та Дж. Оруелл (автор і твір за вибором).

6. Критерії оцінювання відповіді під час атестаційного екзамену

При складанні атестаційного екзамену здобувач вищої освіти повинен продемонструвати:
а) знання основ теорії і історії мовознавства і літературознавства;
б) володіння термінологічним апаратом сучасного мовознавства і літературознавства;

в) володіння різними сучасними методами філологічного аналізу текстового матеріалу і здатність використовувати їх для вирішення конкретних мовознавчих завдань;

г) здатність до самостійного творчого мислення при інтерпретації мовного матеріалу;

д) знання основних етапів розвитку англійської літератури, ідейних та художніх особливостей окремих творів.

Оцінка "відмінно" ставиться за умови, якщо:

- здобувач вищої освіти володіє всіма знаннями і уміннями, перерахованими в наведеному списку загальних компетентностей;
- зміст відповіді викладений чітко, послідовно;
- відсутні фактичні помилки у відповідях на основне і додаткове питання;
- філологічний аналіз текстового матеріалу проведений безпомилково і із застосуванням сучасних методів лінгвістичних досліджень.

Оцінка "добре" ставиться за умови, якщо:

- здобувач вищої освіти володіє знаннями і уміннями, перерахованими в наведеному списку загальних компетенцій;
- зміст відповіді викладений в цілому послідовно;
- допущені деякі малозначні фактичні помилки у відповідях на основне і додаткове питання;
- філологічний аналіз текстового матеріалу проведений без істотних помилок і із застосуванням сучасних методів лінгвістичних досліджень.

Оцінка "задовільно" ставиться за умови, якщо:

- здобувач вищої освіти володіє не всіма знаннями і уміннями, перерахованими в наведеному списку загальних компетенцій;
- зміст відповіді викладений фрагментарно;
- допущені фактичні помилки у відповідях на основне і додаткове питання;
- філологічний аналіз текстового матеріалу проведений з істотними помилками.

Оцінка "незадовільно" ставиться за умови, якщо

- здобувач вищої освіти не володіє знаннями і уміннями, перерахованими в списку загальних компетенцій;
- здобувач вищої освіти не може чітко викласти зміст відповіді;
- допущені істотні фактичні помилки у відповідях на основне і додаткове питання;
- філологічний аналіз текстового матеріалу не проведений.

Під час екзамену здобувач вищої освіти отримує оцінку від кожного члена комісії за 100-бальною шкалою за окремий вид екзаменаційних завдань. Підсумкова оцінка з екзамену – це середнє арифметичне усіх оцінок, у разі відсутності відповіді, за яку здобувач отримав менше 60 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	**A**	відмінно
85-89	**B**	добре
75-84	**C**	
70-74	**D**	задовільно
60-69	**E**	
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

7. Навчально-методичне забезпечення

1. Бігунова Н.О., Дьоміна Н.Ю. The Communicative Function of Intonation: навч.-метод. посібник для здобув. спец. 035 «Філологія», спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури» першого рівня вищої освіти. Одеса : ОНУ, 2023. 120 с.
2. Ігіна О.В., Кашуба М.В., Розанова О.А. Методичні рекомендації до курсу «Основна іноземна мова (англійська)» : для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури» (переклад включно), перша – англійська [Електронне видання] http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/33313/. Одеса : Фенікс, 2022. 49 с.
3. Карпенко О.Ю., Васильєва О.О., Карпенко М.Ю. Синтаксичний аналіз речення : метод. рек. до курсу «Основна іноземна мова (англійська)» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська. Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2020. 28 с.
4. Кашуба М. В., Реконвальд Н. В. Лінгвокраїнознавство Великобританії. Навчальний посібник. Одеса, Фенікс, 2021. 82 с.
5. Колегаєва І.М., Тхор Н. М. Стилістика основної мови: методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 035 Філологія. Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2023. 20 с.
6. Кравченко Н.О., Григорян Н.Р. Ланчуковська Н.В., A Practical Course in English Phonostylistics (учбовий посібник для студентів Ш курсу англійського відділення). Одесса : КП ОМД, 2018. 123 с.
7. Степанюк Н.В, Терехова Л.В., Реконвальд Н.В. Реферування англомовного публіцистичного тексту: методичні вказівки до курсу «Основна іноземна мова (англійська)» для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська». Одеса : ТОВ Удача, 2020. 26 с.

8.Рекомендована література

Основна

1. Абабіна Н. В. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Методика викладання зарубіжної літератури в школі». Одеса : Астропринт, 2011. 36 с.
2. Альбота С., Карп М. English Stylistics. Навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської Політехніки. 2021. 304 с.
3. Бровченко Т.О., Корольова Т.М. Фонетика англійської мови (контрактивний аналіз англійської і української вимови). Підручник. 2-ге вид. переробл. та доп. Одеса: Вид-во ПНПУ ім. К.Д.Ушинського 2020. 208 с.
4. Валуєва Н.М. Порівняльна лексикологія англійської та української мов: конспект лекцій. Кам’янське: ДДТУ, 2023. 103с.
5. Гапонів А. Б., Возна М. О. Лінгвокраїнознавство. Англомовні країни. Вінниця: Нова книга, 2018. 254с.
6. Крижанівський В.П., Дорошко М.С., Гловченко В.І. Країнознавство: підручник. К.: Знання. 2012. 439 с.
7. Лизогуб В.А. Країнознавство: підручник. Харків: Право. 2019. 384 с.
8. Лук’янова Г.В. Лексикологія англійської мови: конспект лекцій. Харьків: ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2017. 60с.
9. Матузкова О.П., Гринько О.С., Негру А.П. Перекладаємо з української мови англійською професійно: навч.-метод. Посіб. Із курсу №Практика перекладу» для здобувачів вищої

освіти ступеня «бакалавр» 3-4 років навчання . Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2021. 160 с.
10. Мацевко-Бекерська Л. Методика викладання світової літератури: навчально методичний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 320 с.
11. Мірошниченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: підручник. К. : Слово, 2010. 432 с.
12. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури : навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава : ПНПУ, 2021. 109 с
13. Ровенчак І. І., Мамчур О. І. Географічне країнознавство: навчально-методичний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2012. 106 с.
14. Шамаєва Ю.Ю. Лексикологія англійської мови: конспект лекцій (із завданнями). Харьків: ХНУ імені В.Н.Каразина, 2010. 88 с.
15. Blake B.J. English Vocabulary Today. London: Routledge, 2019. 192 p.
16. Horot Y., Kolyada E. Modern English Lexicology. Ostroh: Publishing house of Ostroh Academy National University, 2015. 328 p.
17. Fox K. Watching the English: the Hidden Rules of English Behaviour. England, Hodder & Stoughton, 2014. 185p.
18. Harmer J. How to Teach English. Pearson: Pearson: Education Limited, 2010. 288 p. 15
19. Ilienko O. English Stylistics: tutorial. Kharkiv: O.M.Beketov NUUE. 2021. 144p.
20. Kukharenko V.A. A Book of Practice in Stylistics. Vinnytsia, Nova Knyga, 2014. 160 p.
21. Richards Jack C., Rodgers Theodore S. Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press, 2011. 270 p.
22. Scrivener J. Learning Teaching. Macmillan, 2005. 432 p.
23. Tomlinson B. Materials Development in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press, 2011. 351 p.

Додаткова

1. Колегаєва І. Лінгвістичні виміри художнього тексту. Одеська лінгвістична школа: у просторах інтерпретацій. Одеса. Полипринт. 2017. С.117-140.
2. Мальська М.П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С., Ганич Н.М. Теоретичні основи країнознавства: підручник. К.: Знання. 2011. 326 с.
3. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Занько Ю.С., Ганич Н.М. Країнознавство: теорія та практика. Підручник. К.: Центр учбової літератури. 2012. 528 с.
4. Алєксєєва І. О. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови: навч. пос. Вінниця, 2007. 328 с.
5. Волкова Л. М. Теоретична граматика англійської мови: Сучасний підхід. Навч. пос. К., 2009. 256 с.
6. Євченко В.В. Історія англійської мови. Вінниця : Нова Книга, 2016.
7. Федоренко О. І., Сухорольська С. М. Граматика англійської мови. Теоретичний курс : Навч. пос. Львів, 2008. 360 с.
8. Морозова І. Б. Парадигматичний аналіз структури і семантики елементарних комунікативних одиниць у світлі гештальт-теорії в сучасній англійській мові : монографія. Одеса, 2009. 384 с.
9. Ткаченко Л. Л Теоретична граматика англійської мови : курс лекцій для студентів IV курсу напряму підготовки 6.020303. Філологія. Мова та література (англійська). Херсон, 2012. 80 с.
10. Матковська М.В. An Introduction to Old English : Навч.пос.[6-те видан. Стереотипне]. Кам’янець-Подільський, 2020. 272 с.
11. Baugh A.C., Cable Th. A History of the English Language. London: Routledge, 2012.

12. Cable Th. A Companion to Baugh and Cable's A History of the English Language. London : Routledge, 2013.
13. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge : Cambridge University Press, 2018.
14. Crystal D. The Story of English in 100 Words. London : Profile Books, 2011.
15. Crystal D. Words in Time and Place. Oxford : Oxford University Press, 2014.
16. Lehrer S. Inventing English: A Portable History of the Language. NY : Columbia University Press, 2007.
17. Kortmann, B. English Linguistics : Essentials. Berlin, 2020. 303 p. 4. Kruty, K., Minenok, A., Morozova, I., Morozova I. Elementary Structure of Predication as the basis for defining the grammatical status of the sentence. Modern researches in philological sciences : Collective monograph. Riga : Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2020. 456 p. P. 200-217.
18. Morozova I., Pozharytska O. The Use of Modal Verbs: навч. посібн. для вузів. Київ : Освіта України, 2021. 242 с.
19. Quirk R., Greenbaum S., Leech G., Svartvik I. A Comprehensive Grammar of the English Language. NY, 2013. 1882 p.

Історія зарубіжної літератури

Основна

1. Давиденко Г.Й., Акуленко В.Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження : навчальний посібник. Київ, 2007. 248 с.
2. Давиденко Г. Й., Величко М. О. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII ст. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 290 с. URL: http://www.kafedragum-artcollege.edukit.km.ua/Files/downloads/308686_0499D_davidenko_g_y_chayka_o_m_istoriya_zarubizhno_literaturi_xix.pdf
3. Давиденко Г.Й., Акуленко В.Л. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX століття : навч. посіб. Київ, 2007. 400 с.
4. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XX століття : навч. посіб. Київ, 2009. 488 с.
5. Історія зарубіжної літератури XX ст. : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ, 2012. 431 с.
6. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т. 1 / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ, 2007. 608 с.
7. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.2 / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ, 2007. 624 с.
8. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури XX століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл. Харків : Вид-во НУА, 2016. 264 с. URL: https://nua.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/08/Pomazan_IZL_RP-3_Pidruchnik_XX_st.pdf
9. Шалагінов Б. Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX століття. Київ, 2013. 368 с.

Додаткова

1. Зарубіжна література XX ст. / за ред. Ніколенко О. М., Хоменко Н. В., Конєвої Т. М. Київ, 1998. 320 с.
2. Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література XIX сторіччя. Доба романтизму. Київ: Заповіт, 1997. 464 с.
3. Наливайко Д.С. Зарубіжна література XIX ст.: підруч. Тернопіль, 2001.416 с.
4. Павличко С. Д. Зарубіжна література: Дослідження та критичні статті. Київ, 2001. 559 с.
5. Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Частина II. Київ: Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, 2011. 160 с.